

REFERAT FRA MØTE I MATERIELL- OG MILJØKOMITEEN

Dato: 21. januar 2021
Sted: Teams videomøte
Tid: 9.00-13.00

TILSTEDE:

Deltaker	Fylkeskommune/ kollektivtrafikkselskap	Område
Einar Aalen Hunsager	Skyss	Miljø, elektrifisering
Kjell Wilhelm Utvaag	AtB	Materiell/miljø. Teknologi og mobilitetstjenester / alle typer transport
Sigurd Haukenes	Vestfold og Telemark	Materiell. Mobilitetstjenester / buss
Stein Fredrik Røstberg	Møre og Romsdal	Materiell. Kontraktsansvarlig buss / nye anbud
Sørensen Bård Henrik	Ruter	Materiell. Hydrogen, sikkerhet og anbud
Svein Ystanes	Kolumbus	Materiell. Buss og båtanbud
Liv Cecilie Evenstad	Troms og Finnmark	Miljø. Elektrifisering/ buss og ferger
Johny Liestøl	AKT	Materiell/miljø. Kontrakter
Hilde Holmen	Innlandet	Materiell/miljø
Rolf Michael Odland	Kolumbus	Ansvarlig for miljøstrategi
Kjetil Gaulen	Østfold	Materiell. Kontrakter
Kjetil Kristiansen	Skyss	Materiell. Kontrakter / Materiell
Reidun Kvitberg Gulliksen	Kollektivtrafikkforeningen	Referent

1/21

GODKJENNING AV REFERAT

Vedtakssak

Vedtak: Referatet godkjennes.

FORSLAG TIL MØTEDATOER FOR 2021/22:

- 14 april: Felles digitalt møte med Båt og fergeforum
- 21.-22. sept., lunsj til lunsj fellesmøte med Kontraktskomiteen
- 4. november: Digitalt møte
- 20. januar 2022 – Digitalt møte

Kortere og oftere møter etterlyses. To timers møte passer best. For fellesmøte med Båt og fergeforum er ok med tre timer. Forslag til kortere møter og eventuelt ekstramøter legges fram for komiteen.

2/21

LEDER OG NESTLEDER FOR KOMITEEN

Vedtakssak

Vedtak: Leder for Materiell- og miljøkomiteen er Einar Aalen Hunsager. Foreløpig er ingen ny nestleder valgt.

3/21

NYE ARRANGEMENTER OG NYUTGITTE RAPPORTER

Orienteringssak

Nye arrangementer

Informasjon om kommende arrangementer:

Bussmessen Buss World arrangeres i 9.-14. oktober. Usikkert om den blir noe av. Det er mulig å kommunisere på [Workplace](#) for komiteen om man planlegger å reise. Mer informasjon om messen kan finnes [her](#).

Mobilitet 2021 arrangeres 16.-17. februar. Les mer [her](#).

4/21

BUS NORDIC

Orienteringssak

Bård Henrik Sørensen fra Ruter orienterte. Det skulle vært et møte 16. desember, men ble utsatt. Nye aktuelle temaer er stenging av fordør og pandemibeskyttelse for sjåfør, samt krav til elbusser. Kartleggingen kan fortsatt gjøres og skjema som ble sendt ut før jul fylles ut. Nye tema og kartlegging følges opp i nytt møte i Bus Nordic i februar.

5/21

INNOVASJON

Orienteringssak

Innovasjonsnettverket, med ansatte fra medlemmene, har neste møte 11. mars. Målet er å finne temaer som skal utforskes i samarbeid med virkemiddelapparatet - Innovasjon Norge og startups – MobilityLab. ITS Norge er også invitert til et samarbeid. Sekretariatet orienterer mer på aprilmøtet.

6/21

ELBUSS-NETTVERK

Orienteringssak

Nettverket på [Workplace](#) kan brukes til å informere om nytt som skjer.

Delt sak fra elbussnettverket:

Tekna/NVTF inviterer kollektivtrafikkselskap til å fortelle om elbussfering. Tekna v/Thomas Potter har delt følgende info:

Første møte var mandag, 9. november med informasjon fra Oslo (Ruter) og Drammen (Brakar).

Her kan du se opptak fra første møtet: <https://www.tekna.no/fag-og-nettverk/samferdsel-og-infrastruktur/infrastrukturbloggen/elektrifisering-av-kollektivtransport/>

7/21

AKTUELLE TEMAER

Orienteringssak

Et valgt fokusfylke presenterer aktuelle temaer.
AtB ved Kjell Utvaag legger fram følgende:

1) Innfasing av nullutslippsteknologi på hurtigbåter

Spørsmål og diskusjon:

- Hvordan har man kommet fram til klimabonus på ti mill. på 10 % per år? Hvilke utslipp i kontrakten tilsvarer det?

Svar: Historisk har man hatt klimautslipp på 6200 tonn CO₂ per år. Det har vært stilt krav til klimautslipp i tillegg en ekstra klimabonus per år, som ikke er et krav, kun et mål. Nå ikke målet får de ikke bonus, men de får heller ikke gebyr. Dersom de kutter 10 % får de bonus.

- Hvorfor AtB vil bruke så mye penger på hurtigbåt?

Svar: Det er store kostnader for operatørene på hurtigbåt, særlig i anbudsstart i form av materiell og infrastruktur

- AtB er gode på å få til klimavennlige løsninger, gjelder dette og produksjon?

Svar: Gjelder kun lokale utslipp, ikke produksjon av båtene

- Får leverandører som setter inn elbåter/ har nullutslipp ekstrastøtte per år?

Svar: Nei, det gis kun maks 10 % per år i klimabonus

- Samlet sett er det CO₂-kutt for strøm og biodrivstoff. Er det ulikt rangert for strøm og diesel?

Svar: Gjelder strøm eller hydrogen. Biodiesel oppnår ikke bonus, og regnes ikke som nullutslippsteknologi. Hastighet regnes heller ikke med, selv om man kan redusere utslipp med lavere hastighet

- Vil man ikke ha båter på biodrivstoff?

Svar: Det er ikke forbud mot biodrivstoff. Dersom drivstoff kombineres med strøm, kan man oppnå fordeler

- Hvilken modell bør fylkene bruke for å få på plass nullutslipp?

Svar: Vi kommer tilbake til spørsmålet om modeller i Sogn og fjordane anbudet

- Enova-støtte, hvordan planlegger man for søknad?

Svar: fylket har kontakt med Enova for å lage søknad

2) Autonom buss på øy – Frøya

Spørsmål og diskusjon:

- Har det vært gjort en risikovurdering på førerløs buss?
Svar: Det har vært gjort en helhetsvurdering. Kjøretøyet må være fullt ut universelt utformet med ramper
- Hvor høy fart tillates?
Svar: Det er ikke behov for høy fart. Fart er ikke viktig, mest å få på plass et mobilitetstilbud. Det spiller ingen rolle om det er 5 eller 8 minutters reisetid
- Har det vært vurdert å ha en operatør om bord?
Svar: Man kommer ikke utenom operatør om bord det første året, men AtB er i dialog om å få slippe. For å få ned kostandene må man kunne kjøre uten operatør om bord og bussen må lade seg selv. Det er fortsatt mye som gjenstår. Spørsmålet er hvor store begrensningene i dag er for å få det til

3) Autonome passasjerbåt over elva eller i Namsos

Temaet ble det ikke tid til å ta opp og overføres til fellesmøtet med Båt og fergeforum 14. april.

8/21

HYDROGENBUSS

Orienteringssak

Pedram Nadim i Ruter presenterte.

Spørsmål:

- Kostnadstall. Hvor mye kan hydrogen per kg koste i Norge for å være konkurransedyktig?
Svar 150 kr per kg er optimalt
- Er konklusjonen er at man må opp i skala og volum for at hydrogen skal lønne seg?
Svar: Ja
- Er det skift i teknologien som tilsier at det blir billigere og sikrere med hydrogen?
Svar: Dette avhenger av volum og hvor mange busser man får ut på veien, slik at man kan redusere kostandene. I dag lages hydrogen manuelt, men om man får opp storskala produksjon vil kostnadene synke. Spørsmålet om hydrogen kan konkurrere med elbusser avhenger av lokale forhold og hva behovet til bussene er. Dersom det finnes infrastruktur fra før kan elbussene få lengre rekkevidde med hydrogen

9/21

STATUS BÅTANBUD SOGN OG FJORDANE

Orienteringssak

Einar Aalen Hunsager presenterer status og framdrift for anbudet.

Spørsmål:

- Diskusjon knyttet til anbudspakker og prising av utslippskutt:
 - Finnes en enklere måte?

Svar: ja, det er erfaringer med en enklere modell. To aspekter har vært vesentlig til å ikke velge enklere i Sogn og Fjordane.:

- På ferge-siden ser vi at når man bruker CO₂-kutt som tildelingskriterium henger det sammen med rutetabellen. Tid til lading er avgjørende. Når man kommer til årlig ruteendringer er det begrensinger til hvordan man kan endre rammevilkårene. Dersom rammevilkårene var avgjørende for hvem som vant, blir det vanskelig å endre disse, som for eksempel å endre rutetider. I en slik enkel modell kan man fort havne i et kontraktuell gråsoner. Man har større handlingsrom med dette oppsettet som er lagt fram
- Det andre argumentet er at man har svingninger i produksjoner av rutepakke 2. Det kan svinge opp mot 50 % avhengig av antall reisende. Dersom operatør opplever at jo flere som vil reise medfører utfordringer, vil det være uheldig om operatøren vil unngå flere reisende

10/21

EVENTUELT

Den nye normalen

Olov Grøtting informerte om arbeidet med å finne et nytt målbilde fram mot 2025. Bakgrunnen er koronakrisen og endringer som kommer som følge av den.

Regjeringens høring av innføring av krav til setebelte i buss klasse 1:

Det har kommet forslag på endringer i regelverket. Høringsfristen er 15. april. Den vil bli sendt ut på høring.

Tilbakemeldinger fra komiteen:

- Setebelter vil mest sannsynlig ikke bli brukt. Dersom det gis bøter for manglende bruk, vil noen ta bort setebelte
- De fleste bussprodusenter vil legge inn setebelter som standard
- Ruter mener at setebelter i klasse 1 er lavt prioritert. Skadene kommer først og fremst fra folk som står når bussen bråbremses

Regjeringens klimaplan 2021-2030:

Meldingen ble lagt ut 8. januar. [Lenke](#) til dokumentet.

Når klimaplanen kommer på høring, kan det være aktuelt etablere en arbeidsgruppe for å koordinere innspill.

Neste møte i komiteen er 14. april. Da kommer siste tema fra AtB opp, Autonome passasjerbåt over elva eller Namsos, som vi ikke rakk dagens møte.

AVSLUTNING

Nytt fokusfylke for april møte er Troms og Finnmark. Spørsmålet er hva er utfordringen og hva sliter vi med å løse? Hva kunne vært interessant å ta opp i felleskap?

Innspill til møtet med Kontraktskomiteen i september: Hvilke anbudsmodeller har de ulike fylker som kan deles?

28. januar 2021

Reidun Kvitberg Gulliksen